

Kérelm. száma:

2002 JAN 23.

M. sz. szám:

Munkaterv sorszáma: 669/1/2002

Elszám:

Előir. száma: 177/2001

Juhász M

NASZÁLY BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Gyűjtő: B-018/2003

2003 JAN 13.

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Nézsai üzmy.
Palkó-hegyi-bg.
Bányatalpi-bg.
Naszályi-üzmy.
Néznép-bg.
Naszályi 5-ös töb.

2001

Tartalomjegyzék:

Tartalom	2 oldal
Csoportélet	3 oldal.
Anyagi kereteink	3. oldal
Csoportnévsor	4. oldal
Feltárás a Nézsai-víznyelőbarlangban	4. oldal
A Palkó-hegyi barlang feltárása	6. oldal
A Bányatalpi-barlang feltárása	6. oldal
Munkák a Naszályi-víznyelőbarlangban	7. oldal
Munkák a Násznép-barlangban	7. oldal
Munkák a naszályi 5 sz. töbörben	7. oldal
A csoport 2002 évi munkaterve	8. oldal
Anyagi kereteink	
Köszönetnyilvánítás	8. oldal

Csoportélet

A 2001 év szinte teljes időszakában meghatározó szerepet töltött be csoportunk életében a Nógrád megyei Nézsza település és annak szűkebb környezete (barlangjai, kocsmái, árokpartjai). A nézsai művelődési házban vetítettképes előadás keretében próbáltunk meg, több-kevesebb sikerrel ismertetni a víznyelő-barlang feltárását. Munkáinkat, elismeréssel fogadták a település lakói. Bizalmukról biztosítottak és ígéretet kaptunk, hogy segítséget nyújtanak a további kutatásokhoz. Mi ennek örömeire bekapcsolódtunk a község kulturális életébe. (Nézsai Nevezetes Napok, Szüreti bál stb...) Egyszóval megjelentünk mindig, ha valami nagyobb bulit szimatoltunk, vagy ha valamilyen ürüggyel inni lehetett. Nagyon sok baráttra tettünk szert ez idő alatt. Csoportunk néhány új belépő taggal is gazdagodott.

Csoportunk az év első felében bevezette a pontgyűjtő akciót, melyet igyekeztünk alkalmazni a bulik során több, Nézsán kevesebb sikerrel.

Két csoporttagunk, átlátszó gyenge indokokra hivatkozva megpróbált kilépni a csoportból, de néhány izmosabb tagtársunk meggyőzte őket ennek ellenkezőjéről, ezért önszántukból úgy döntöttek, még maradnak. Takács Zoltán bukott táborvezetőnk, delíriumos rohamában hirtelen felindulásból eladta a feje fölül a sátrát, majd a hálósákját és utoljára a hátizsákját. Ezáltal megszűnt létezni a csoportban.

Nagy fordulatot hozott a csoport életében az a használt videokamera, melyet Béla szerzett nekünk olcsó áron. Ő azt mondta, nem nyert az üzleten semmit, de miután otthon a maradék pénzből beépített egy 200 m²-es tetőteret, kezdtünk kételkedni a szavaiban.

Megkezdődtek a filmforgatások. Már kapható a videotékákban néhány nagyszerű alkotásunk. Többek között: A nézsai várjátékok. (vígjáték) Fiúk a bányában (pornó) Pokémon szörny és herkules (történelmi kaland) Az intruder expedíció (sci-fi)

Az idei évben is volt buli a hegyen. A gigant tűzrakást követően megkíséreltük, pirotechnikusunk (Norbasz) által készített rakéta feljuttatását az űrbe. A rakéta az indítást követően negyed óráig egy helyben állt, fűlsüketítő süvítést hallatott, hányta a szikrákat és a lángcsóvákat majd felrobbant és darabokra hullott. Az idén sem jutottunk fel a Holdra, de aznap este matt részegen néhányan látni vélték a sátrak között, a Star Trek sorozatból jól ismert Spock kapitányt és másodtisztjét.

Legjobbak, a téli időszakban szervezett fürdőzések. Ilyenkor, ki tudja miért, általában kevesen járnak strandra. Talán, mert hideg van, vagy a hó zavarja az embereket. Igaz tollasozni meg labdázni elég körülményes volt ónos esőben, és bokáig érő hóban, de a csúszdázás, az tuti! A csúszdát, csak 14 éves kor alatt lehet használni, de ilyenkor legalább nem szól rád az úszómester.

Anyagi kereteink

2001 évben rendkívül szegények voltunk. Mondhatjuk azt is, hogy újabb fejlesztésre nem telt, a meglévő tartalékainkat éltük fel felszereléseink terén. A 2002-es évre 4000 Ft/fő tagdíjat határoztunk meg. Ez csak az országos egyesületi tagdíjak fedezésére lesz elegendő (MHT, MKBT). A csoport úgy látszik, ellenem van. Ebből a pénzből, ha akarnék se tudnék elsikkasztani egy fillért se. Előkalkulációink alapján úgy tűnik, a 2002 évben szponzori segítségre lesz szükségünk. Ez a költségvetésünk megírása után derül ki egyértelműen.

Már most úgy tűnik, hogy a Nézsai-víznyelőbarlang kiépítése minden fillérünket felemészti majd. 2001 évben is minden lehetőséget megragadtunk, hogy segítsünk csoportunk haldokló anyagi helyzetén, de sajnos e próbálkozásaink nem sok sikerrel zárultak.

Csoportnévsor

Antal József csop.vez. (Főnök)
Antal Károly csop.vez.hely. (Karesz)
Berghammer Béla (Rasid)
Dulai Zsolt (Dzsiájdzsó)
Hajduk Norbert (Cickány)
Kenessey Zoltán (Kenő)
Kovács Péter (Rasz)

Krizsán Csaba (Rizs)
Kucsera Norbert (Pumpi)
Petőházi Ákos (Tuba)
Pohl Béla (Dipól)
Száldobágyi Csaba (Sanya)
Szűcs László (Terror)
Takács Zoltán (Taki)
Virág Zoltán (Jumi)

Feltárás a Nézsai-víznyelőbarlangban

2000 végén felfedeztünk egy nagyméretű barlangtermet, mely a **Szifonos-terem** nevet kapta elszűkülő sárszifonjáról. A teremben egyetlen irány volt alkalmas a továbbjutásra. Meg is ragadtuk az alkalmat és a köveket, hogy megtudjuk, mi van az omladék mögött. Sajnos lázas igyekezetünk ellenére sem sikerült érdemben előbbre jutnunk. A hasadék néhány méter után egy elszűkülő kereszthasadékba torkollott. A munka itt a hely szűke miatt igen körülményessé vált. Bár volna remény a továbbjutásra, de rendkívül nagy idő és energia befektetés árán, ezért úgy döntöttünk, hogy a könnyebb utat választjuk. A barlang eddig ismert részeit végigjártuk, és a további feltárás szempontjából reményteljes helyeket számba vettük. A helyzet siralmas volt. Bármelyik helyet is néztük, mind életveszélyes omladékban végződött. Ezért úgy döntöttünk, egy kis pihenést engedélyezünk magunknak. A barlang kutatását február végén felfüggesztettük.

Október végén tértünk vissza a barlangba, de előtte elmondom az előzményeket. Egy késő nyári délután Cickány megjelent nálam egy tervvel. Mi lenne, ha a patak vizét egy nagy csövön visszavezetnénk a barlangba. Mert szerinte a **Szívószál** mellett van még egy párhuzamos járat lefelé, amin a víz lemegy az első terembe. Ha pedig leengedjük a vizet, megnézhetnénk, hogy az merre tűnik el az omladékban, és követve az útját, új részeket fedezhetnénk fel. Hülyeség az egész! Mondtam én, mert ha mégis a Szívószálba csatlakozik vissza az oldaljárat, akkor a ránk folyó víz miatt, nagyobbat szívunk majd, mint eddig. Végül is áldásom adtam az ötletre. Menjete ki, de én nem megyek. Aztán mégis kimentem, de csak felszíni ügyeletnek, míg a többiek lemennek megnézni a víz útját. Lementek és fel is jöttek minden gond nélkül. Egy hosszú gégecsövön vezettük a vizet a barlangba, leszállás előtt kb 7 m³ víz folyt a járatba. A víz valóban a Szívószál mellett megy le a barlang első terméig, és ott, hangos csobogással eltűnik az omladékban. De ami furcsa az egészben, az eddig felfedezett részekben seholy sem találkoztak a vízzel. Cickány a képembe röhögött. Tehát mi következik ebből te Lottyadt Geró, az hogy megint nekem van igazam! Teljesen új járatok vannak az omladék alatt!

Na, ilyen előzményekkel tértünk vissza a víznyelőhöz október végén.

Cél a Szívószál alatti omladékban függőleges irányban való bontás. Három ember dolgozott a fronton. Cickány, Pohl, és Kenő. En vállaltam öregségemre a felszíni ügyeletet. A felszínen lévő gerendához kötött jelzőkötéllal kommunikáltunk az alattunk dolgozókkal.

Aznap a következő események történtek Pohl elmondása alapján. „Először egy sárlavinán kellett átküzdenünk magunkat. Folyamatosan folyt az arcunkba a kötörmelékes sár. Ráadásul roppant veszélyes volt, mert ez tartotta a felette található omladékot. Lejjebb már mosott köveket kellett áthalmazni. Egy hatalmas, a mennyezetből függő omladék kő alatt hanyattfekve átbújva, melyet egy híres francia orvosról **J.I. Guillotine**-ről nevezünk el, a **Hófehér-folyosó**-ba jutottunk. A folyosó alját és egyik oldalát veszélyes omlás alkotta.” Azon a napon 15m új járattal gazdagodott a barlang. Az új részt megtekintettem. Bezsúfolódtunk a kis végponti terembe. Alattunk hatalmas omlás. Javasoltam, mint vezető, ha még szeretnénk néhány évig barlangászni, akkor ez az a pont, ahol abba kell hagynunk a feltárást veszélyessége miatt. Lázás vita robbant ki a parázásról, a lottyadtságról, a pesszimista hozzáállásomról. Elegem lett. OK! Bontsunk gyíkok! Adogatni kezdték a köveket. Próbáltuk elrendezgetni feljebb, biztonságosabb helyen. Egyszer csak váratlan robaj hallatszott. Megindult alattunk a daráló. Pokoli érzés volt. Úgy döntöttünk abbahagyjuk. Én legalább is.

Egy hét kihagyás után, mert az évente megrendezésre kerülő Barlangkutatók Szakmai Találkozóján kellett részt vennünk, és kötelezően berúgnunk, ismét visszatértünk a barlanghoz. Volt időnk átgondolni a dolgokat. Tuti, hogy a barlang, nagyobb ismeretlen járatai az omlás alatt húzódnak. Erre számos jel utalt, és ebben mindannyian egyet is értettünk. Megpróbáltuk újra. A frontra 5 ember ment le élen a két új nézsai arccal. Valaki úgyis otthagyja a fogát az omlásban. Ők legalább bevonulnak a falu történelmébe, ha már én nem. Mert én ismét felszíni ügyeletet vállaltam, gondosan előkészítve az esetleges mentés későbbi lépéseit.

Ki más dolgozott a fronton, mint a Cickány. Mind az öten a kis terembe zsúfolódva adogatták a köveket. Cickány egyre mélyebbre hatolt a szálkő fal mellett. Kb 2,5m mélyen lehetett, amikor a Kenő alatt megmozdult egy nagyobb kő. Megpróbálta megtartani. ” Cickány! Gyere ki legyél szíves, ha nem akarsz megdögleni! ” Alig hogy kimászott a lyukból, Kenő elengedte a követ. Mind az öt ember egy sarokba préselődve összekapaszkodva várta a halált. Iszonyatos robajjal megindult alulról és oldalt az omlás. Több tonnás, kövek morzsolódása következett. Nem tartott sokáig, mégis örökkévalóságnak tűnt. Majd néma csend, és apró kövek pergése. Akik lent voltak, azt mondták: A Halál meglengette felettünk a kaszáját. Én úgy mondanám, lejött, aminek le kellett jönnie.

A gond csak ott volt, hogy mélyen az omlásban ott maradt a pajszer, a kalapács és a véső. Úgy döntöttem, nem hagyjuk ott a drága szerszámokat, szegény csoport lévén. A többiek azt mondták: A szerszámokat a Halál őrzi! Az lehet, de most mi pengébbek leszünk! Újból lemerészkedtünk.

Hogy, eloszlassam a lottyadtságommal kapcsolatos tévhiteket, én vállaltam a fronton való bontást. Ismét öten zsúfolódtunk be a kis terembe. Adogatni kezdtem a köveket. A munka lassan ment. Kiderült, hogy az omlás előtt kiásott akna egy része nem töltődött fel. Egy nagyobb gambi megakadt és eldugasolta a lyukat. Birkózni kezdtünk vele, én és Béla. Másfél óras pajszerolással és kötőréssel vegyes küzdelem után, sikerült a nagy zárókövet annyira elmozdítani, hogy mellette leférjünk a szerszámokhoz. Lementem hát és adogattam a köveket. Elértük a régi frontot, ahol megtaláltam a szerszámokat. Azokat gondosan kimentettük.

Megkezdtem a további fejtést az élen. Két irányban lehetett volna továbbhaladni. Bevilágítottam a balra alattam lévő részbe. Iszonyatosan nagy és veszélyes omladékkövek által összeékelődött szűk járatot láttam, ezért inkább a jobbra tartó, fal melletti részt próbáltam kitisztítani. Sokáig pajszeroltam egy kisebb követ, ami sehogy sem akart kimozdulni a

helyéből. Mikor mögévilágítottam, egyből kikönyökölt a szememen a halál, ez a kisebb kő az egész felső omlást tartotta. Az omlás tetején pedig ott ültek fenn a többiek. Aznap még keserves munkával feltártunk 3 m elszűkülő, a terem alá vezető oldaljáratot. Utoljára, Béla is betuszkolta zsíros testét az omlásba, de érdemi előbbrejutás nem történt.

Eljött a tél, és a hó is. Annyira lefagyott a szívószál oldala a befelé húzó légáramlat miatt, hogy az a maradék kedvünk is elment a barlangba történő leszállásoktól, ami addig volt. A Nézsai víznyelő-barlang feltárását a tavasz beköszöntéig felfüggesztettük.

A Palkó-hegyi barlang feltárása

A Palkó-hegyi barlangra, mint kutatható objektumra, a nézsai Koncz István tanár úr hívta fel a figyelmünket. Mint utóbb kiderült, a barlang eddig, sem irodalomban, sem barlangi nyilvántartásban nem szerepelt. A barlang egy felszínre szakadt gömbfülke a Palkó hegy ÉNy-i gerincén a 315m tszf magassági pontjának közelében. A füves, bokros platón egy sziklakibúvás tövében találjuk a barlang függőlegesen nyitott kb 4m mély bejáratát.

A tavasz első napsugarai meghozták kedvünket a felszíni munkákhoz. Egy hosszú hétvége keretében megkezdtük a barlangban a feltárást, annak reményében, hogy valami komoly járatrendszert fogunk feltárni. Ennek ellenére néhány vödör omladékkő kitermelése után elértük a gömbfülke alját. Oldalt ugyan megnyílt egy lyuk, ami egy kisebb félig feltöltődött 1m átmérőjű gömbfülkébe vezetett de aztán se le, se fel, se oldalra semmi. Pedig milyen komoly csörlőállást építettünk. Aznap este nagyon berúgtunk.

A Bányatalpi-barlang feltárása

Tudtuk, hogy Koncz tanár úr csak jó tippeket ad. A Bányatalpi barlang helyét is ő mutatta meg nekünk. Nekiláttunk hát. A barlang bejárata egy kőbánya talpán található, a sík bányaudvarban. Tulajdonképpen nem is volt barlang csak egy nagyobb kő állt ki, az amúgy sík környezetből. A követ minden nehézség nélkül eltávolítottuk. Két vödör murva következett, benne gépalkatrészekkel. Logikus, hiszen ez volt a bányában a legmélyebb pont, ahova mindenféle szemetet bedobáltak egykoron. A lyuk szűk volt és nedves, ami önmagában nem lenne rossz, de ez most egy barlangjárat, és ott volt a sok szemét meg a sok alkatrész. A munka kezdett a hely szűke miatt körülményessé válni. Odáig jutottunk, hogy kötélén fejfel lefelé kellett leengednünk egymást és így bontottunk. Addig, míg az egyik kihúzásnál, Kenő néhány bordáját el nem törtük. Furcsa volt. Kihúztuk a lyukból, az amúgy hófehér kopasz feje vörös volt. Valami miatt nem akart rendesen levegőt venni. Cickány azonnal rápattant Kenő fekvő, majdnem halott testére, és erőteljes mesterséges lélegeztetésbe kezdett. Ettől mondanom sem kell, még rosszabbul nézett ki szegény pára. Körbeálltuk a fekvő testet, és néztük, ahogy szenved. Én a csoport vezetője, miután láttuk, hogy nem tudunk rajta mezei módszerekkel segíteni, döntést hoztam. Hagyjuk őt békében meghalni! Kár lenne kibontani az elsősegély csomagot, annyit nem ér az egész. Különbben sincs az elsősegély csomagunkban semmi, csak egy fecskendő, meg egy ampulla halálos adag morfium, arra az esetre, ha valaki tényleg szeretné elhagyni ezt az árnyékvilágot. Alig, hogy kimondtam, Kenő azonnal kezdett jobban lenni. Délután már járni is tudott, és saját lábán ment a kórházba.

Nem sokkal a baleset után, három méter mélyen két követ elmozdítva egy vízszintes járatba jutottunk, ahol kb öt métert lehetett előrehaladni majd a járat a felszín felé vette az irányt és elszűkülött. A feltárás végén azzal a traktorral mentünk haza, amit azokból az alkatrészekből építettünk, amiket a lyukban találtunk.

Munkák a Naszályi-víznyelőbarlangban

Csoportunk a víznyelőbarlangban feltáró kutatást nem végzett. A Troglonauta csoport Ézsiás György vezetésével már komolyabb eredményekről számolhat be. Részletes beszámolót a Troglonauta BKE jelentése tartalmazza. A barlang végpontjának kimérése a felszínre, mely az új bejárat létesítését irányozta elő, a Geofizikai Intézet munkatársaival közösen, sikeresen zárult.

A barlang egyik kulcsfontosságú részének a Hazamegyék átjárónak az omladékbiztosítása is megtörtént

Csoportunk a barlang 8 méteres aknájában lévő, elkorrodálódott vaslétra cseréjét is elvégezte. Az új létra lényegesen erősebb kivitelben készült el. Már nagy szükség volt rá, mert a barlangban nagy mennyiségű kutatási felszerelést szoktunk szállítani, és a nyári szezonban több túracsoport is felkeresi a barlangot. Így sokkal biztonságosabban bonyolítható le a barlangban való kutatás és túrázás.

Munkák a Násznép-barlangban

A Násznép-barlang kutatásába idén nem sok energiát fektettünk. A nyári időszakban több túrát vezettünk a barlangba, az érdeklődőknek. Néhány ismerős arc a DMRV Rt Hidrológiai Társaságából, megjelent az ősszel, a Násznép-barlangot is érintő Naszály hegyi túránkon. Itt szeretném felhívni a figyelmét minden üzemi szervezeti hidrológus tagnak, hogy ne csak ígérgeessenek, jöjjenek is el, mozgassák meg punnyadt testüket. Higgyék el nem fogják megbánni.

A barlang bejáratí szakaszában több alkalommal összeszedtük a szemetet, amit az alkalmi turisták dobáltak szét. Idén sok fáklyás expedíció indult a barlangba. Az expedíciók nagy része el is jutott az ajtóig. Rengeteg, különböző kezdetleges világítóeszköz maradványt szedtünk össze a barlang bejáratí szakaszában. A legjobb szerintem a botra feltekert műszálas melegítő felső, és a gyergyaviasz kompozíciója volt

Munkák a naszályi 5 sz. töbörben

A Naszály hegyen található 5.sz töbörben, a 2001-es esztendőben, érdemi feltáró munkát nem végeztünk. A barlang aknájába a felszínről rengeteg agyag, sár és törmelék folyik. Sajnos a megroggyant ácsolat miatt lemenni életveszélyes, ezért a felszínen végeztünk munkákat. Az ácsolatot megjavítani nem tudjuk, kiépítésre nincs pénzünk. A barlang mérését elvégeztük. Még néhány leszállás ugyan hátra van, mellyel a Víznyelő-barlanggal való összefüggést szeretnénk igazolni, de azt csak a nyári száraz időszakban célszerű megejteni.

Csoportunk 2002 évi munkaterve

Csoportunk a 2002 esztendőre a következőket vette tervbe. Amennyiben sikerül támogatást szereznünk, a Nézsai-víznyelőbarlang bejárati szakaszának kiépítését szeretnénk megvalósítani. Ez nagy munkának ígérkezik, és nem lesz mellette túl sok szabadidőnk, de ha lesz, akkor még vannak tartalékaink arra az esetre, ha netán unatkoznánk.

Néhány példa:

DDCM bányáüzemek barlangjainak megfigyelése, dokumentálása. A területünkön található lezárt barlangokba történő túrák vezetése.

Barlangi napok a Naszályon, túrák vezetése, előadások tartása a természetvédelmi terület barlangtani értékeiről.

A Naszályi-víznyelőbarlang és felszíni képződményeinek kutatása, segédkezés a Troglonauta Barlangkutató Egyesület örült ötleteinek megvalósításában.

Túrák külföldön, és belföldön, csoportünnepek megtartása.

A 2001 évben tervbe vett, de valamilyen oknál fogva elmaradt munkák elvégzése. Most is mint mindig a változtatás jogát fenntartjuk.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük az MHT. DMRV Rt üzemi szervezetének, hogy támogatták és figyelemmel kísérték a munkáinkat.

Köszönjük a DDCM sejcei kőbánya vezetőjének Tumbász András, úrnak és helyettesének, Gyurcs György úrnak, hogy lehetővé tették számunkra, hogy a bánya területén áthaladhassunk, és felszereléseinket átszállíthassuk.

Ezzel nagyban segítették a Naszályi-víznyelőbarlang kutatását.

Köszönjük a Troglonauta Barlangkutató Egyesület tagjainak önfeláldozó munkáját, és részvételét a Naszályi-víznyelőbarlang kutatásában.

Köszönjük az engedélyeket kiadó szervezeteknek, hogy lehetővé tették csoportunk kutatómunkáját a 2001-es esztendőben is.

Köszönjük a Nézsai polgármesternek, Zomborka Péter úrnak önfeláldozó segítségét a víznyelőbarlang kutatásában. Köszönet Behányi Sándornak, aki helyet biztosított a kutatások végrehajtásához.

Köszönet mindenkinek, aki segített valamilyen formában csoportunknak.

Köszönjük azon lányok önfeláldozó közreműködését, akik valamilyen formában a pontgyűjtő akciónkban résztvettek, ezáltal gyarapították csoporttagjaink által begyűjtött pontok számát.

A 2001 évi jelentést összeállította és lejegyezte:

Antal József

Figyelem!

Az, hogy kezdedben tartod írásunkat, fotóinkat, esetleg mozgókép anyagainkat felhatalmaz téged arra, hogy azt elolvasd, megnézd, vagy meghallgasd, de nem másra!

A Naszály Barlangkutató Csoport éves összefoglaló jelentéseit, tudományos munkáit, annak részleteit, másolni, sajtóban, médiákban, interneten, megjelentetni csak a csoport vezetőinek engedélyével lehet. Ez vonatkozik egyéb eddig megjelent írásainkra is, valamint a csoporttal kapcsolatos fotó és videó anyagokra is. Ha ezt megszeged, és megtudjuk, márpedig megtudjuk, nem fogunk feljelenteni, de az biztos, hogy kegyetlenül ráfaragsz!